

Chuyến thăm thành công của Tổng thống Obama tại Việt Nam đã làm gia tăng khả năng Việt Nam xoay trục hàng với Mỹ và nếu Việt Nam mở thêm cửa trên Biển Đông sẽ có thể dẫn tới việc thiết lập một liên minh Việt Nam - Mỹ.

Chuyến thăm của ông Obama cho thấy cả hai bên đều muốn có quan hệ gần gũi hơn, có thể khiến cho Trung Quốc lo lắng. Tổng thống Obama tuyên bố dứt khoát hoàn toàn lĩnh vực bán vũ khí không phải nhúng vào Trung Quốc mà là để giúp Việt Nam tăng cường khả năng tự vệ; ông cũng tuyên bố rằng "không có quốc gia nào có thể áp đặt ý chí cho bên và quyết định thay cho sự phẫn nộ của bên", khẳng định Mỹ

không có ý định áp đặt vào việc xây dựng thế chấp. Mỹ cũng tranh thủ Việt Nam trong phát triển kinh tế xã hội với các thỏa thuận kinh doanh và hợp tác song phương trên các lĩnh vực như công nghệ cao, năng lượng sạch, biến đổi khí hậu, bảo vệ môi trường và giáo dục, đáng chú ý là thỏa thuận mua 100 máy bay Boeing của Vietjet Air hay các thỏa thuận Chương trình hòa bình dục tiếng Anh và mở các cơ sở, chi nhánh của các Trường Đại học Mỹ tại Việt Nam.

Những thỏa thuận lớn nhất chính là việc Mỹ cam kết cùng Việt Nam tham gia TPP. Trong khi TPP được coi là biện pháp để Mỹ chống lại ảnh hưởng của Trung Quốc, Việt Nam muốn sử dụng việc tiếp cận rộng lớn hơn vào thế trường Mỹ và nhận được nhiều khoản đầu tư từ Mỹ để thúc đẩy nền kinh tế của mình; theo đó, Việt Nam mong muốn rằng những thành tựu kinh tế sẽ nâng cao khả năng bảo vệ chủ quyền quốc gia tại Biển Đông, nơi có các tranh chấp với các nước láng giềng, đặc biệt với Trung Quốc.

Với việc ông Obama là Tổng thống Mỹ thứ ba thăm Việt Nam sau khi Chiến tranh Lạnh kết thúc, có thể thấy Việt Nam là một ưu tiên trong chính sách đối ngoại của Mỹ; những với việc các chuyến thăm này đều nằm trong nhiệm kỳ thứ hai của những Tổng thống này, điều đó cũng cho thấy Việt Nam chưa phải là ưu tiên cao nhất. Trong chuyến thăm của Tổng thống Obama, không có một phát biểu hay ý kiến nào cho thấy Mỹ cam kết bảo vệ Việt Nam; Tổng thống Mỹ vẫn tuyên bố lập trường không thay đổi là không đứng về phía bên nào trong vấn đề Biển Đông. Về nguyên tắc, lĩnh vực bán vũ khí đã bị đóng băng, những những đồ nghề bán vũ khí sát thương vẫn phải đáp ứng những tiêu chí nhân đạo mà không được nêu cụ thể. Các nhà hoạt động dân chủ và nhân quyền tại Việt Nam vẫn đang trải qua một thời kỳ khó khăn, không thể thay đổi trong một sớm một chiều.

Quan hệ Mỹ - Việt sẽ phát triển mạnh mẽ hơn ngoài khía cạnh hợp tác kinh tế hay không một chừng mực sẽ phụ thuộc vào những hành động của Trung Quốc. Chiến lược của Trung Quốc đối với Việt Nam tiếp tục theo hai hướng: củng cố và vấn đề Biển Đông và thông qua thuyết phục chiến lược để ngăn chặn việc Việt Nam xoay trục. Việt Nam vẫn là thách thức mạnh mẽ đối với các mục tiêu chiến lược của Trung Quốc, với một số lượng lớn các đảo mà Việt Nam đang nắm giữ cũng như với việc Việt Nam có khả năng đẩy mạnh hợp tác với Mỹ, Nhật và Philippines trong lĩnh vực bảo đảm an ninh biển.

Với một chiến lược, rõ ràng Trung Quốc đang lôi kéo Việt Nam với những thuyết phục và thông điệp chính trị và tình hình đang chỉ trong lịch sử, đặc biệt nêu rõ rằng

Sự kiện tại Cuba cho thấy cũng sẽ có hai nước mới phân phối thuốc vào quan hệ hữu nghị tốt đẹp, đoàn kết chung lợi ích âm mưu của các chính phủ bên nhận lợi từ các chế độ cũng sẽ. Một thực tế là giới đây người láng giềng không lẽ đã có tiềm lực quân sự ngày càng mạnh mẽ hơn và có thể trở thành một lực lượng của nhà đã từng làm trong cuộc chiến Việt Nam - Trung Quốc năm 1979.

Sức mạnh mềm của Trung Quốc có vẻ còn phải chờ đợi nhiều hơn nữa để được như sức mạnh mềm của Mỹ đối với Việt Nam. Thông tin mới giữa Việt Nam và Mỹ tăng 150% trong thập kỷ vừa qua, trong khi Việt Nam tiếp tục thâm hụt thương mại không lẽ với Trung Quốc. Mỹ là địa điểm di cư và giáo dục hàng đầu đối với người dân Việt Nam, trong khi rất ít người mua hàng tập hợp sinh sống tại Trung Quốc. Sức mạnh mềm của Mỹ cũng đã cho thấy nhiều người dân xếp hàng để các tuyến phố ở Hà Nội và Thành phố Hồ Chí Minh để chào đón Tổng thống Mỹ, trong khi các chuyến thăm của các Chủ tịch Trung Quốc thì không được như vậy. Chuyến thăm của Tổng thống Obama đã cũng có thêm nhận định về khả năng Việt Nam xoay trục về phía Mỹ. Những lợi ích kinh tế sâu rộng và to lớn sẽ góp phần khiến hai quốc gia cam kết bảo đảm an ninh cho nhau.

Trên thực tế, sự xoay trục sẽ chỉ có hiệu quả cho Việt Nam nếu như những giới thuyết chiến lược có sự thay đổi nhanh chóng và chắc chắn. Những giới thuyết này có thể bao gồm sự thay đổi lớn trong quan hệ Việt Nam - Trung và việc Việt Nam mới thêm vào. Một cuộc tấn công trên bộ của Trung Quốc nhằm vào Việt Nam là không thể và không dễ đoán được, những mặt cuộc tấn công bất ngờ hay mặt cuộc xung đột trên Biển Đông không thể bỏ ngoài tầm mắt hoàn toàn.

Hiện nay, chỉ có những tiến bộ của Việt Nam trên Biển Đông mới có thể dẫn đến việc hình thành liên minh Việt Nam - Mỹ. Nếu như Trung Quốc có những hành động khiến cho Việt Nam tiến gần hơn với Mỹ, Trung Quốc cũng sẽ tạo ra những liên minh khác của Mỹ, ngoài những liên minh hiện có như Mỹ - Nhật, Mỹ - Hàn, và Mỹ - Philippines. Lúc đó, giới thuyết về mặt sự bao vây chiến lược của Mỹ đối với Trung Quốc tại Đông Á sẽ được hoàn tất./.

Theo “ [The Straits Times](#) ”

Mỹ Anh (gt)

